

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1) (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਗਧੇ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, , ਨਹੀਂ) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ।

(9) ਸ੍ਰੀ ਮਿੱਤਲ ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ। ਇਹ ਅਪੀਲ, ਇਸ ਲਈ, ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ।

ਐਸ ਬੀ ਕਪੂਰ, ਜੇ.- ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਆਰ.ਐਨ.ਐਮ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ ਸਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ ਅਤੇ ਆਰ. ਐਸ ਨਰੂਲਾ, ਜੇ.ਜੇ.

ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਹਾਊਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਡ., ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਮਿਸ਼ਰੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦਾਰ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 20 ਆਫ 1966

ਅਪ੍ਰੈਲ 1969

The Printers House Private Ltd. v. Misri Lai and others
(Shamsher Bahadur, J.)

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ (1894 ਦਾ I)- ਸੈਕਸ਼ਨ 17 (1954 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ II , 1956 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ XVII ਅਤੇ 1956 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ XLVII ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ) — ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਆਧਾਰ — ਕੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ — ਐੱਸ. 17(2) (ਸੀ)- ਕੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 1 7(2) (ਏ) ਅਤੇ 17(2) (ਬੀ) - ਵਿੱਚ ਗਿਣਨ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਈਜ਼ੁਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ - — ਈਜ਼ੁਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਜ਼ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ — ਬਿਆਨ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰਾ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਕਲਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਲ ਜ਼ਰੂਰੀਤਾ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਤੈਅ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਫੌਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਬਾਰੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਫੈਸਲਾ ਉਹੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇੰਨੇ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਤਤਕਾਲਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਹਨਾਂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹਨ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਅਸੰਭਵ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਵਾਜਬ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਇਨਸਾਫੀਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

(ਪਾਰਾ 11, 12 ਅਤੇ 13)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17(2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਿਸ ਲਈ ਈਜ਼ੁਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਜ਼ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪੂਰਵ-ਲੋੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਬਦਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕੋ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਮਝੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17(2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਛੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੈਲੂਸ (ਸੀ) ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ I ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17(2) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ), (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਵੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਇੱਕ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ *ejusdem generis* ਪੜ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। (ਪਾਰਾ 16, 18 ਅਤੇ 20)।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਤਮ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਲਟ, ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹੈ "ਇੱਕੋ ਕਿਸਮ ਜਾਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਦਾ"। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਲੈ ਲਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਈਜ਼ੁਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਜ਼ ਦਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। (ਪਾਰਾ 18)।

ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸ੍ਰੀ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1967 ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਹਿਮ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਫੁਲ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜੇ ਗਏ ਕੇਸ • ਪੂਰੀ ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐੱਸ. ਨਰੂਲਾ ਦੇ ਬੈਚ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਕਤੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। • 18 ਅਪ੍ਰੈਲ 1969 ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ।

28 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਲੈਟਰਸ ਪੈਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੈਟਰਸ ਪੈਟੈਂਟ ਅਪੀਲ। 1965, ਆਰ.ਐਸ.ਏ. 64 ਦਾ 1536

ਜੇਐਨ ਕੇ ਐੱਸਾਈ, ਐਸ ਸੀਨੀਅਰ ਏ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਏ ਸ਼ੋਕ ਬੀ ਹਾਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਏ ਵਕੀਲ, ਲਈ-
ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਐਚ ਐਲ ਸਰੀਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਚ ਐਸ ਅਵਾਸਥੀ ਅਤੇ ਏ ਐਲ ਬਹਿਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ 1 ਅਤੇ 3 ਲਈ।

ਡੀਐਸ ਤਿਵਾਤੀਆ। ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, 'ਹਰਿਆਣਾ', ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਲਈ।

ਫੁਲ ਬੈਚ ਦਾ ਹੁਕਮ।

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ, ਜੇ.-ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲਾਂ, *ਦਿ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਹਾਊਸ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਿਸ਼ਰੀ ਲਾਲ, ਆਦਿ*, (1966 ਦਾ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 20) ਅਤੇ *ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਿਸ਼ਰੀ ਲਾਲ, ਆਦਿ* (ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 29) 28 ਅਕਤੂਬਰ, 1965 ਦੇ *ਮਿਸ਼ਰੀ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ*, (1964 ਦਾ ਆਰਐਸਏ ਨੰਬਰ 1536) ਵਿੱਚ ਗਰੇਵਰ, ਜੇ. ਦੇ ਉਸੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਆਫ ਚੀਫ਼ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ 1967 ਦੇ ਜਸਟਿਸ ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 917 ਆਫ 1967 ਦਾ ਆਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ 28 ਨਵੰਬਰ, 1967 ਦੇ ਮਹਾਜਨ ਜੇ. ਦੇ ਹਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਵੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਮਹਾਜਨ ਜੇ., ਨੇ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲੈਟਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਣਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਕੋਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮਾਪਤੀ ਵੱਲ ਜੋ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਹਫਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(2) ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਵੱਲੋਂ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਕਿ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

(3) ਬੱਲਬਗੜ੍ਹ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰਣਹੋੜਾ ਵਿੱਚ 113 ਕਨਾਈਆਂ ਅਤੇ 17 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ 12 ਕਨਾਈਆਂ ਅਤੇ 1 ਮਰਲੇ ਦਾ ਰਕਬਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮਿਸ਼ਰੀ ਲਾਲ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦੀ ਆਰਾ ਮਿੱਲ ਅਤੇ ਤੂੜੀ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ 28 ਮਾਰਚ, 1961 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਹਿਲੀ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ। ਪਿਛਾਂਹ-ਖਿੱਚੂ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਹਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

The Printers House Private Ltd. v. Misri Lai and others
(Shamsher Bahadur, J.)

ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ, ਜਿਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਇਹਨਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਚਿੰਤਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਸ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਸਬਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਧਾਰਣ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਹੋਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ—ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜੋ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਫਾਇਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਾਂ-ਖਪਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋ ਵਿਕਲਪ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਰਾਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੀਤ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(4) ਦੂਜੀ ਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਵਾਇਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਐਕਟ 1 ਟੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 (2) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਸੋਪੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਭ੍ਰਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਪਲਵਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਤੁਰੰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਧਮਕੀ ਨੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਾਬਜ਼ ਮਿਸਰੀ ਲਾਈ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਣ ਲਈ ਭੜਕਾਇਆ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਗਰੇਵਰ ਜੇ., ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, 16 ਅਗਸਤ, 1962 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 709 ਆਫ਼ 1961 ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਮਾਮਲੇ ਵਧੇਰੇ ਉਚਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਸੂਟ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਫਿਰ ਮਿਸਰੀ ਲਾਈ ਦੁਆਰਾ 13 ਨਵੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਗੁੜਗਾਉਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁੱਦੇ ਇਹ ਹਨ: -

- (1) ਕੀ ਭ੍ਰਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਲਟਰਾਵਾਇਰ ਸਨ?
- (6) ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਭ੍ਰਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਸੀ?

ਇਹ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਮੁੱਦਾ

ਐਕਟ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ 28 ਨਵੰਬਰ, 1963 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਅਪੀਲ 7 ਨਵੰਬਰ, 1964 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗਰੇਵਰ, ਜੇ. ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਮੁਰਾਰੀ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 28 ਅਕਤੂਬਰ, 1965 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਾਦ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਦੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ), ਸਮੁੱਚੀ ਧਾਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1954 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 2, ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 1956 ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 47 ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 1956, ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

- (7) U) ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਵੀ, ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ * ਕੁਲੈਕਟਰ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਵਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 9, ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ 'ਤੇ) ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਜਾਂ ਖੇਤੀ ਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੋਝ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗੀ।

ਵਿਆਖਿਆ—*

- (2) ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, -
- (a) ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੇਵੀਗੇਬਲ ਨਦੀ ਦੇ ਚੈਨਲ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਣਕਿਆਸੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਵੇ। ਜਾਂ ਘਾਟ, ਸਟੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ;
- (b) ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਜਾਂ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਾਂ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਸਤਾਰ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦਾ ਜਾਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1912 (1912 ਦਾ ਐਕਟ II), ਜਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਲਈ ਕੋਈ ਗੋਦਾਮ।

The Printers House Private Ltd. v. Misri La) and others
(Shamsher Bahadur, J.)

ਲੇਬਰ ਕਲੋਨੀਆਂ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਪਾਂਸਰਡ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮਕਾਨ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਸਿੰਚਾਈ ਟੈਂਕ, ਸਿੰਚਾਈ ਜਾਂ ਡਰੇਨੇਜ ਚੈਨਲ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਖੂਹ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਸੜਕ;

(c) ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ;

ਕੁਲੈਕਟਰ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ:

ਬਸ਼ਰਤ, ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ, ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਬਾਰੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅਠਤਾਲੀ ਘੰਟੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ..

(3) ਪਿਛਲੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਲੈਕਟਰ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਫਸਲ ਅਤੇ ਰੁੱਖਾਂ (ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ) ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਅਚਾਨਕ ਬਰਖਾਸਤਗੀ.

(4) ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ, ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹਨ, ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਕਿ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਮੈਂ ਐਪ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ " ' .

(5) 1) ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਜਾਂ ਕਾਸ਼ਤਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਧੀਨ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਕੁਲੈਕਟਰ ਅਤੇ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਐਕਟ 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੇ * ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਚਾਹ- ਵਿਚੋਲਗੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(6) ਮੁਰਾਰੀ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ, ਰੋਹਤਕ ਵਿਖੇ 'ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕਸ ਸੇਲਜ਼ ਡਿਪੂ' ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਿੰਡ ਬੋਹੜ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੇ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5-ਏ ਅਤੇ 6 ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ। ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਹੰਗਾਮੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਬੇਕਾਰ ਜਾਂ ਵਾਹੀਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾ ਤਾਂ ਬੇਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਖੇਤੀ ਯੋਗ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਮ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਿ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਸੇਲਜ਼ ਡਿਪੂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਈ, ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੱਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ:-

“ਪੰਜਾਬ ਸੇਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਐਕੁਆਇਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਜਾਣ, ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਡਿਪੂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਬਚਾਅ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ।”

ਦੂਜੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਉਂ ਕਹਿ ਦੇਣ ਨਾਲ ਮਕਸਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ।

(7) ਮੁਰਾਰੀ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪੈਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ, ਇਹ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਉਸ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਨੂੰ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਈਜ਼ਸਡਮ ਜੈਨਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(8) ਮੁਰਾਰੀ ਲਾਇ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ (1) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ 11 ਜੂਨ, 1964 ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਰੋਹਤਕ ਵਿਖੇ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡਿਪੂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਦੁਬਾਰਾ, ਇਹ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਮੁਰਾਰੀ ਲਾਈ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੈਪੂਰ, ਦੁਆ ਅਤੇ ਪੀਡਿਤ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੀ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੁਰਾਰੀ ਲਾਈ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ । ਪਟੀਸ਼ਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਮੁਰਾਰੀ ਲਾਈ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਪੁਨਾਬ (1) ਵਿੱਚ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਅਤੇ ਖੁਦ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਗਰੇਵਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇ. ਅਪੀਲ, ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਗਰੇਵਰ, ਜੇ. _ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਹਾਊਸ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ) ਲਿਮਿਟਡ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (ਹੁਣ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਹਰਿਆਣਾ) ਦੁਆਰਾ। ਇਹ 1966 ਦੇ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 20 ਅਤੇ 29 ਹਨ।

(9) ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਇੱਕ ਨੁਕਤਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਮੁਰਾਰੀ ਲਾਈ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਇਜ਼ੁਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਜ਼ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ • ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੋਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(101 ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. (1964) 2 ਪੰਜਾਬ 405 ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਦੋ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੁਣੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਤੀਜਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?

(2) - I LR (1966) 1 Punj7411 (F.By~=1 I 966 P.L;R~ 1~ (F.BJ:

(11) ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ, ਜਿਸ ਵੱਲ ਹੁਣ ਮੁੜ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ? ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਜਗਨ ਨਾਥ ਕੌਸ਼ਲ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੁਰਾਰੀ ਲਾਈ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁਲ 1 ਐਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਧੀਨਗੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਹਿਸਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ

The Printers House Private Ltd. v. Misri Lai and others
(Shamsher Bahadur, J.)

ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਨਾ 7 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

“ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜਮੰਨਰ, ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਵੈਂਕਟਰਾਮ ਅਈਅਰ, ਏ. ਨਟੇਸਾ ਅਸਾਰੀ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (3) ਵਿੱਚ ਜੇ. ਮੌਜੂਦਾ q: not ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਧਾਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ. ਹਰੀਹਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਜਗਨਧਾਮ (4) ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਲ ਸਬਿਤੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਉਸ ਆਲੋਚਨਾ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ, ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ. ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਸੱਪਾ ਸ਼ਿਵੱਪਾ ਬਨਾਮ ਮੈਸੂਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (5) ਦੇ ਮੈਸੂਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ: -

“ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਪਰ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਾਏ ਇੱਕ ਅਸੰਭਵ ਰਾਏ ਹੈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਟਿਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟਿਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ”

(3) ਏਆਈਆਰ- 1954 ਸੇਡ. 481.

(4) ਏਆਈਆਰ 1955 ਅਧਾਰ 184

(5) ਏਆਈਆਰ 1963 ਮੈਸੂਰ 318-

ਮੁਰਾਰੀ ਲਾਈ ਗੁਪਤਾ ਦੀ ਸੌਖ (2) ਵਿੱਚ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: -

“ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਸੂਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰਾਈਡਰ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਲੱਗੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਇੱਕ ਸੀ। ਅਸੰਭਵ ਰਾਏ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਕਿਸੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆਰਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਨਿਆਂਇਕ

ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।
ਨੇ ਪੰਨਾ 10 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਪੀਡਿਤ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਟਿੱਪਣੀ ਵਿੱਚ ਮੈਸੂਰ ਕੋਰਟ ਦੀ
ਦਲੀਲ ਦੀ ਸਹਿ-ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ :-

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਮੁਸਤੈਦੀ ਬਾਰੇ ਰਾਏ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ
ਸੀ।

(12) ਜਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ
ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਬਾਰੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਫੈਸਲਾ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹੇ ਵਾਜਬ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।
ਰਾਜਾ ਆਨੰਦ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (6) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ
ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,
ਉਸ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਘੋਸ਼ਣਾ
ਕਿ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ
ਕਿ ਸੋਮਵਾਨਯੂ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (7) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ ਸੀ।), ਇਹ ਅੱਗੇ ਆਯੋਜਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ

(6) ਏਆਈਆਰ 1967 ਐਸਸੀ 1981।

(7) ਏਆਈਆਰ 1967 ਐਸਸੀ 151.

ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਧਾਰਾ 5A ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ ਨੇ ਪੰਨਾ 1086 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ: -

“ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਐਕਵਾਇਰ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਜਾਂ ਵਾਹਿਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਉਸ ਰਾਏ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂ ਉਸ ਰਾਏ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵੇਲੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17(4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਬਾਰੇ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਹੋਸ ਕਲਿਨਿਸ ਬਨਾਮ ਪਾਪਾਡੋਪੋਲੋਸ (8) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੀ: -

"ਫਿਰ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(13) ਇਸਲਈ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਤਤਕਾਲਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਹਨਾਂ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹਨ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਅਸੰਭਵ ਸਿੱਟਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੇ ਸਾਰੇ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਮਾਲਾ ਫੇਡਜ਼ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਹੱਤਤਾ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀਤਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦੇਣਗੇ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਵਾਜਬ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਨਿਆਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

(8) 1958-1 WLR? 54&

(14) ਮੁਰਾਰੀ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਤਰਕ ਬਾਰੇ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ, ਈਜ਼ਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਜ਼ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਏ), (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਤਿੰਨ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਲਾਜ਼ (ਏ) ਕਿਸੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ

The Printers House Private Ltd. v.- Misri Lal and others
(Shamsher Bahadur, J.)

ਦੇਰੀ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਹੱਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੀ ਨਦੀ ਦੇ ਚੈਨਲ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਣਕਿਆਸੀ ਸਥਿਤੀ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੇਲਵੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਜਾਂ ਘਾਟ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਟੇਸ਼ਨ. ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਇਕੋ-ਇਕ ਜੱਜ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਬੰਧਤ - ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਸ ਦੇ ਹੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

(15) ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਛੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਫੌਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਗਣਿਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ-'

- (i) ਕੋਈ ਵੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਜਾਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ,
- (ii) ਅਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੀ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਵਿਸਤਾਰ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰ,
- (iii) ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1912 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਲਈ ਕੋਈ ਗੋਦਾਮ ;
- (iv) ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਰਿਹਾਇਸ਼-ਘਰ, ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਪਾਂਸਰਡ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਾਲੋਨੀਆਂ ਜਾਂ ਮਕਾਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ;
- (v) ਸਿੰਚਾਈ ਟੈਂਕ, ਸਿੰਚਾਈ ਜਾਂ ਡਰੇਨੇਜ ਚੈਨਲ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਖੂਹ, ਅਤੇ
- (vi) ਕੋਈ ਵੀ ਜਨਤਕ ਸੜਕ।

ਉਦੇਸ਼ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 'ਜਨਤਕ ਸਹੂਲਤ*' ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(16) ਕਲਾਜ਼ (ਸੀ), ਜਿਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ *ਈਜ਼ਬੇਥ ਜੈਨਰੀਜ਼ ਦੇ ਨਿਯਮ* ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ, '*ਏਸਜ਼ਬੇਥ ਜੈਨਰੀਜ਼*' ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਤਮ ਵਜੋਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਲਟ।

ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹੈ "ਇੱਕੋ ਕਿਸਮ ਜਾਂ ਜਾਤੀ ਦਾ"। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ (ਸਾਈਮੰਡਸ ਐਡੀਸ਼ਨ) ਵਾਲੀਅਮ 36, ਪੰਨਾ 397 ਵਿੱਚ *ਈਜੂਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਸ* ਦਾ ਨਿਯਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਅਤੇ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ, ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਵਜੋਂ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। , ਅਤੇ ਮੁੱਢਲੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਮੂਰਤੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸੰਸਦ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। *ejusdem, generis ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ* ਲਈ , ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਾਂ ਜੀਨਸ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਾਂ ਜੀਨਸ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਉਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਾਂ ਜੀਨਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। . "

ਆਰ. ਬਨਾਮ ਐਡਮੰਡਸਨ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਕੈਂਪਬੈਲ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਨਿਯਮ ਦੀ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਵਿਆਖਿਆ , ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ (9) ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ: -

"ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਖਾਸ ਅਤੇ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਹਨ, ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ."

ਉਸੇ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਪੰਨਾ 181 'ਤੇ, ਲਾਰਡ ਜਸਟਿਸ ਫਾਰਵੈਲ ਦਾ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿ 'ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕਦੇ, ਈਜੂਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ'। (10)।

(17) ਸਦਰਲੈਂਡ ਸਟੈਚੂਟਰੀ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ (ਤੀਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ) ਵਿੱਚ। ਭਾਗ 2, ਪੰਨਾ 395 'ਤੇ, ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਹੈ: -

ਨੋਸਟਰ ਏ ਸੋਸਿਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਇੱਕ ਪਰਿਵਰਤਨ *ਈਜੂਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਸ* ਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ਬਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਗਲੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਵ ਸੋਡਿੰਗ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਤੇ ਪੰਨਾ 400 'ਤੇ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ: -

- (1) ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਗਣਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ;
- (2) ਗਣਨਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਇੱਕ ਕਲਾਸ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ;
- (9) ਪੰਨਾ 179 K ਛੇਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ।
- (10) (1908) 2 ਕੇਬੀ 385.

The Printers House Private Ltd. v. Misri Lai and others
(Shamsher Bahadur, J.)

- (3) ਕਲਾਸ ਗਣਨਾ ਦੁਆਰਾ ਥੱਕਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ;
- (4) ਇੱਕ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਗਣਨਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ
- (5) ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾਲੋਂ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਹ ਕਥਨ ਦੁਆ, ਜੇ . ਗੁਰਬਗਚਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਇੱਛਰ ਸਿੰਘ (11) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(18) ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਕੱਲੇ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਈਜ਼ੂਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਸ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਾਕੰਸ਼ 'ਏਜ਼ੂਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਸ' ਸਿਰਫ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਾਰਥਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਆਮ ਸ਼ਬਦ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਲੈ ਲਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਈਜ਼ੂਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਸ ਦਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(19) ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਛੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਈਜ਼ੂਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਬਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਵਰਗੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਇੱਕ ਇਕੱਲੀ ਸੁਤੰਤਰ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਆਮ ਜਾਂ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਵਾਜਬ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਏ) ਨਾਲ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਤੁਲਨਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(20) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕੋ ਅਰਥ ਵਿਚ ਸਮਝੇ ਜਾਣ। ਹੁਣ, ਧਾਰਾ (ਬੀ), ਦੁਹਰਾਉਣ ਲਈ, ਛੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਲੈਕਟਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਹੀਂ

(11) 1 ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 11965 (1:) ਪੀ.ਬੀ.- 532.

ਕਲੈਕਟਰ ਦੀ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ), (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਵੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ ਬਲਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਧਾਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਢੁਕਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜੋ! ਇਸਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(21) ਕੇਸ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। - ਸਟੇਟ ਆਫ ਬਾਇਬੇ ਬਨਾਮ ਏ.ਯੂ. ਗੁਲਸ਼ਨ (12) ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਅਈਅਰ ਦੁਆਰਾ ਪੰਨਾ 812 'ਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਈਜ਼ੂਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਤੰਗ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਜੀਨਸ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸਮਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੀਲਾ ਵਤੀ ਬਾਈ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਬਾਇਬੇ (13) ਵਿੱਚ, 'ਜਾਂ ਹੋਰ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਫ਼ਾ 529 'ਤੇ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਸਿਨਹਾ ਨੇ ਕਿਹਾ: -

ਈਜ਼ੂਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਸਥਾਪਿਤ ਨਿਯਮ 'ਤੇ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਖਾਸ ਅਤੇ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸੀਮਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਹੈ; ਭਾਵ, ਖਾਸ ਅਤੇ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਜੀਨਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ।

(22) ਕਵਲੱਪਾ ਕੋਟਾਰਾਬਿਲ ਕੋਚੁਨੀ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਕੇਰਲਾ ਦੇ ਰਾਜਾਂ (14) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਪੰਨਾ 1,103 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਨਹੀਂ ਤਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। "ਸ਼ਬਦ 'ਨਹੀਂ ਤਾਂ' ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਈਜ਼ੂਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕੋ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

- (12) ਏਆਈਆਰ 1955 ਐਸਸੀ- 810।
 (13) ਏਆਈਆਰ 1957 ਐਸ.ਸੀ. 521.
 (14) ਏਆਈਆਰ 1960 ਐਸਸੀ- 1080।

The Printers House Private Ltd. v. Misri Lal and others
(Shamsher Bahadur, J.)

ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਜੀਨਸ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸੰਕੇਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ”

(23) . ਇੰਦਰਮਣੀ ਪਰੇਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਡਬਲਯੂ.ਆਰ. ਨੱਥੂ (15) ਵਿੱਚ , 'ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਰਤੱਵ' ਸ਼ਬਦ ਫਾਰਵਰਡ ਮਾਰਕਿਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਏ ਹਨ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ (ਐਫ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ "ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।" ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜੋ ਹੋਰ ਕਰਤੱਵਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਲਾਹਕਾਰ ਜਾਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜਾਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੋਣੀਆਂ ਸਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸਾਂਝਾ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਧਾਰਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(24) ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ, ਜੈਪੁਰ ਬਨਾਮ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (16) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਜ਼ੁਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਜੀਨਸ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(25) ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ (c) ਅਤੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (a) ਅਤੇ (b) ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਾਂਝਾ ਧਾਰਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾਵਾਂ (a) ਜਾਂ (b) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਜਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। c). ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁਰਾਰੀ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 413 'ਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਨੇ ਐਚ ਸੋਧ ਐਕਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, "ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 17(2) ^{valid} Y ਦੀ ਧਾਰਾ (c) ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਮੁੱਖ (nn? 6r^s) 'ਤੇ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਚ ਈਜ਼ੁਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਜਾਂ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। .cir72b

(16) ਏਆਈਆਰ 1967 ਐਸਸੀ- 18571

ਸਵਾਲ ਕਿ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਡਿਪੂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(26) ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀਤਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਤੱਥ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਦਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਬਾਰੇ ਗਰੇਵਰ, ਜੇ. ਦੀ ਰਾਇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ,

The Printers House Private Ltd. v. Misri Lal and others
(Shamsher Bahadur, J.)

ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੋ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਆਰਾ ਮਿੱਲ ਫੈਕਟਰੀ ਜਨਵਰੀ, 1956 ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਰਾ ਮਿੱਲ ਉਸ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸਰੀਨ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਏ ਹਨ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਉੱਦਮ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਫੈਕਟਰੀ ਸਾਈਟ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ “ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਉਪਕਰਣ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਇਹ ਫੈਕਟਰੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਕਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰੇਗੀ ਬਲਕਿ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ।” ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਫੈਕਟਰੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਮੰਗਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਬਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਕੋਹਲੀ ਦਾ ਅਸਪਸ਼ਟ ਬਿਆਨ ਹੈ। DW 2 ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 1957-58 ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰੇ। ਇਹਨਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਫੌਰੀ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

(27) ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ

ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਲਾਗਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗੇ।

(28) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 1967 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 917 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਗਲੇ ਹਫਤੇ ਇੱਕ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

, **ਡੀ., ਕੇ.** ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਨਰੂਲਾ, ਜੇ.—ਮਾਈ ਲਾਰਡ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (a) ਅਤੇ (b) ਦੇ ਨਾਲ *ਏਸਜ਼ੋਡੇਮ ਜੇਨੇਕਿਸ* ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। *ਮੁਰਾਰੀ ਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ* ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਟਿੱਪਣੀਆਂ, ਇਸ ਲਈ, ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ

ਹਰ ਇੱਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 17(2) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ), (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਨਾਮਿਤ ਤਤਕਾਲ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ। ਇਹਨਾਂ ਆਈਵਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਜੀਨਸ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਮ ਜੀਨਸ ਦੀਆਂ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(30) ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਜਾਂ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਮੁੱਦਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਲੱਭਦੀ ਹੈ: -

- (i) ਕਿ ਢੁਕਵੀਂ ਅਥਾਰਟੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀਤਾ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਵੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਇੰਨੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਦੋ ਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਬਾਰੇ; ਜਾਂ
- (ii) ਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ; ਜਾਂ
- (iii) ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ ਗਲਤ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ;

ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀਤਾ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੇ ਕੀਮਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ, ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮੱਗਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਚੁਣਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

(31) ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ.

ਕੇ. ਐਸ. ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ

The Printers House Private Ltd. v. Misri Lal and others
(Shamsher Bahadur, J.)

ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ.ਨਰੂਲਾ, ਜੇ.ਜੇ.

ਕਾਨਿਆਵਾਲੀ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਫਾਰਮਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਏ.ਟੀ

ਕਾਨਿਆਵਾਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ,— ਪਟੀਸ਼ਨਰ,
ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1968 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 621

30 ਅਪ੍ਰੈਲ 1969

ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ (1953 ਦਾ X 1962 ਦੇ XIV ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ)
— S- 10-A(c)- ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ— ਕਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਹੈ- S. 19-B— ਕੀ ਧਾਰਾ 10 ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ
ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। -ਏ— ਸੈਕਸ਼ਨ 19-ਬੀ ਦੀ 30 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਤੋਂ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦੀ
ਸੋਧ ■ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਤੋਂ ਸੰਚਾਲਿਤ—ਐਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ। 10-ਏ— ਕੀ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਰੇ
ਤਬਾਦਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ— ਮਾਲਕ ਕੋਲ ਵਾਧੂ ਜ਼ਮੀਨ—ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ